

Projekt

z dnia 18 lutego 2025r.
Zatwierdzony przez Burmistrza Miasta
Marcina Jakubowskiego

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI**

z dnia 2025 r.

w sprawie wzniesienia pomnika „Poległym w Bitwie Warszawskiej”

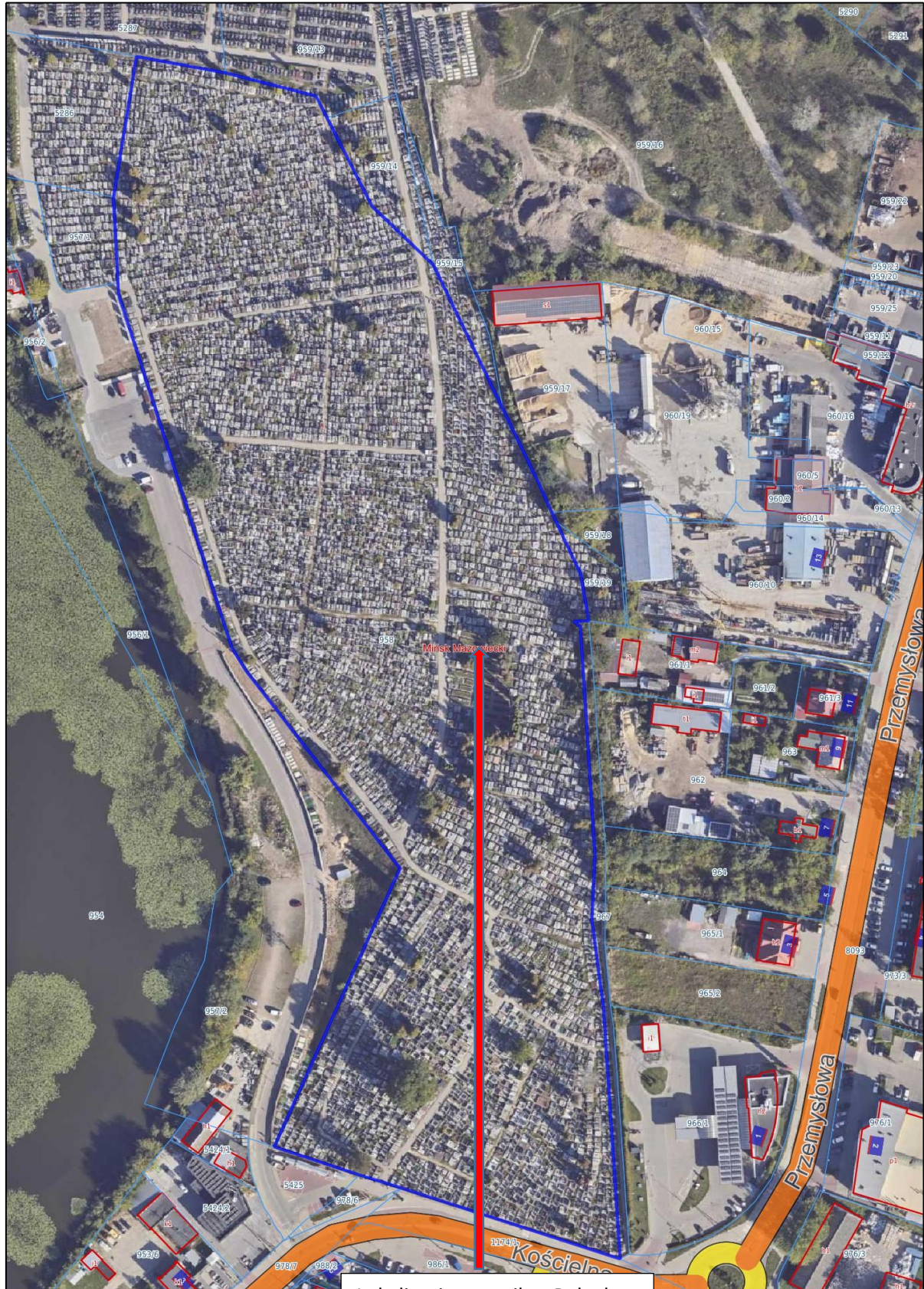
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940) - uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Postanawia się wznieść pomnik na działce gruntu nr 958, obręb 0001, w Mińsku Mazowieckim przy ul. Kościelnej w części cmentarza parafialnego urządzonej jako cmentarz wojenny. Pomnik będzie upamiętniał poległych na terenie miasta bohaterów Bitwy Warszawskiej.

2. Lokalizację pomnika przedstawia załącznik graficzny do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Mińsk Mazowiecki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Lokalizacja pomnika „Poległym
w Bitwie Warszawskiej”

Lokalizacja pomnika „Poległym
w Bitwie Warszawskiej”

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym podejmowanie uchwał w sprawach dotyczących wznoszenia pomników należy do wyłącznej właściwości Rady Miasta.

W Mińsku Mazowieckim i okolicach istnieje kilka symbolicznych (niezwiązanych z pochówkami) miejsc z upamiętnieniem Bitwy Warszawskiej, planowany pomnik „Poległym w Bitwie Warszawskiej” będzie stanowił centralne miejsce upamiętnienia i oddania czci żołnierzom 1920 roku.

Inicjatywa wybudowania pomnika wychodzi naprzeciw społecznym oczekiwaniom i jednocześnie jest symbolicznym zadośćuczynieniem dla bohaterów pochowanych w 1920 roku na dzisiejszym cmentarzu wojennym.

Pomnik wzniesiony zostanie na cmentarzu wojennym stanowiącym część cmentarza parafialnego w Mińsku Mazowieckim, na którym w 1939 roku zostały zatarte ślady mogił około 20 żołnierzy (obecnie znane są 3 nazwiska) poległych w bitwie 1920 r. w okolicach Mińska Mazowieckiego. Na grobach poległych w Bitwie Warszawskiej usytuowano groby żołnierzy z 1939 r.

Uroczyste odsłonięcie pomnika planuje się w dniu 17.08.2025 r. podczas uroczystości 105 rocznicy Bitwy Warszawskiej.

Pomnik będzie się składał z:

- płyty z trzema znanymi nazwiskami żołnierzy,
- 20 kolumn o różnej wysokości (liczba kolumn koresponduje z liczbą mogił żołnierzy, o których wiadomo, że były zlokalizowane na cmentarzu), z których 7 zwieńczonych będzie rzeźbami głów żołnierzy w rogatywkach i maciejówkach. Będą to schematyczne portrety żołnierzy, ponieważ wygląd poległych nie jest znany. Głowy nie będą w pełni ukończonymi portretami i im niżej będą się znajdowały tym będą mniej wyraźne,
- pionowej płyty, na której będzie znajdowała się informacja o upamiętnionych. Lewy rant płyty będzie przecinała poprzeczka tworząca krzyż.

Pomnik zostanie wykonany z piaskowca.

Wymiary pomnika:

podstawa około: 100x225 cm

kolumny o podstawie 20x20 cm, wysokość od 30cm do 175 cm

płyta pionowa 70x270 cm posadowiona na cokolicu 20 cm.

Na pionowej płycie pomnika będzie znajdowała się inskrypcja o następującej treści:

W HOŁDZIE OBROŃCOM OJCZYZNY, KTÓRZY ODDALI ŻYCIE W 1920 ROKU W WALKACH BITWY WARSZAWSKIEJ TOCZONYCH WOKÓŁ MIŃSKA MAZOWIECKIEGO.

ICH PROCHY SPOCZYWAJĄ NA TYM CMENTARZU, A PAMIĘĆ O PONAD 20 POLEGŁYCH ŻOŁNIERZACH BĘDZIE WIECZNA.

WŚRÓD POLEGŁYCH SPOCZYWAJĄ:

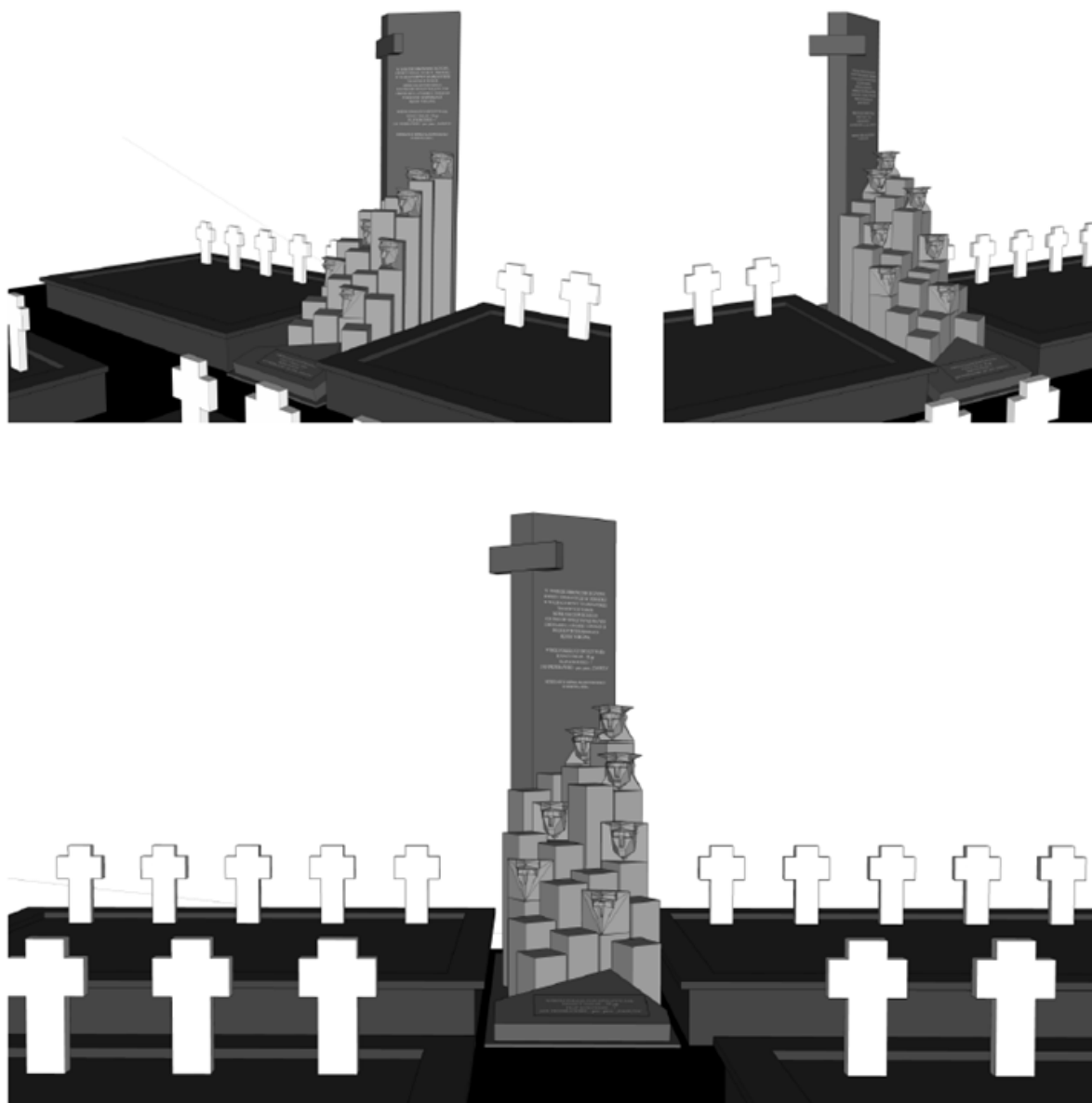
IGNACY HAŁAS – 55 pp

FILIP KOŁODZIEJ – ?

JAN PRZESŁAWSKI – poc. panc. „DANUTA”

MIESZKAŃCY MIŃSKA MAZOWIECKIEGO

17 SIERPNIA 2025 r.

Wizualizacja pomnika

W sierpniu 1920 roku w ramach kontrofensywy znad Wieprza odbyła się na wschód od Warszawy pomiędzy Dębem Wielkim a Mińskiem Mazowieckim bitwa, która finalizowała skuteczną obronę Warszawy przed najazdem bolszewickim. Z punktu widzenia taktyki wojennej była to pierwsza bitwa w dziejach świata, w której jednocześnie użyto wszystkich formacji zbrojnych: piechoty, kawalerii, wojsk pancernych (wraz z czołgami), oddziałów artylerii, lotnictwa i pociągów pancernych.

Niestety do dziś zachowały się tylko zapiski odnoszące się do 3 nazwisk żołnierzy biorących udział w bitwie. Zapiski te niosą jednak duży ładunek informacji chociażby przypominającej znaczenie pociągów pancernych operujących pomiędzy Warszawą a Siedlcami (jednym z pochowanych na cmentarzu żołnierzy był członek załogi pociągu pancernego Danuta).

W stylistyce pomnika elementem, który jednoznacznie nawiązuje do wydarzeń wojennych w okolicach Mińska Mazowieckiego z 1920 roku są umiejscowione na pionowych kolumnach rzeźby głów żołnierzy w rogatywkach używanych przez żołnierzy Dywizji Wielkopolskiej, która operowała na tym terenie i wyzwoliła Mińsk Mazowiecki z rąk bolszewickich.

Mieszkańcy Mińska Mazowieckiego i okolic korzystają z przekazów ustnych swoich przodków jak również z bogatej literatury omawiającej Bitwę Warszawską (w tym lokalnej) co przekłada się na dużą znajomość historii, a jednocześnie smutną świadomość, że na cmentarzu wojennym nie ma śladu po mogiłach około 20 bohaterów tej bitwy, bowiem zostały one zniszczone pochówkami z września 1939 roku. Potrzeba godnego upamiętnienia wybrzmiewa podczas rocznic wybuchu II wojny światowej gdy pojawiają się pytania o możliwość uhonorowania także żołnierzy 1920 r.

Mając powyższe na uwadze wnioskuje się o podjęcie przedmiotowej uchwały.